

Vergaderjaar 2021–2022

21 501-34

Raad voor Onderwijs, Jeugd, Cultuur en Sport

36 045

Situatie in de Oekraïne

Nr. 382

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 maart 2022

Hierbij treft u, vooruitlopend op het verslag van de informele OJCS-raad van 7 en 8 maart 2022¹, een solidariteitsverklaring over Oekraïne aan die tijdens de informele OJCS-Raad vastgesteld². Deze verklaring is op het laatste moment opgesteld. Zowel in de geannoteerde agenda als het schriftelijk overleg (Kamerstuk 21 501-34, nrs. 374 en 375) dat u eerder heeft ontvangen hebben we hier geen melding van gemaakt, omdat het voornemen toen nog niet bekend was.

De hele wereld heeft geschokt gereageerd op de gebeurtenissen in Oekraïne. Ook in het culturele veld in Nederland leven grote zorgen over de Russische militaire inval in Oekraïne en de ongekende humanitaire crisis ten gevolge daarvan. Deze zorgen deel ik. Daarbij zijn er vele vragen over hoe te handelen in deze extreme situatie, juist in de wereld van kunst, cultuur en media. Cultuur gaat immers bij uitstek over geografische grenzen heen. Deze zorgen en vragen spelen niet alleen in Nederland, maar ook in andere landen in Europa. Ik onderhoud daarom nauwe contacten met mijn collega's in de Europese Unie en daarbuiten, om zo goed mogelijk gezamenlijk op te trekken.

In de verklaring die tijdens de informele OJCS-raad is vastgesteld, verwijzen we naar de internationale regelgeving en waarden van democratie en vrijheid. Daarbij betuigen wij gezamenlijk onze steun en solidariteit aan Oekraïense kunstenaars, journalisten en cultuur- en mediaprofessionals, en spreken wij onze bereidheid uit om hen te helpen.

We spreken ook onze zorg uit over het erfgoed in Oekraïne en verwijzen daarbij naar het Haags Verdrag inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict (UNESCO-verdrag 1954) als onderdeel van het internationaal humanitair recht.

¹ Kamerstukken 21 501-34 en 36 045, nr. 381.

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

Advies aan de Nederlandse culturele en creatieve sector

De solidariteitsverklaring is in lijn met hoe we in Nederland de culturele en creatieve sector adviseren om te gaan met culturele contacten in de Russische Federatie en Belarus. Mede namens de Ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, roep ik de Nederlandse culturele en creatieve sector op om onafhankelijke, kritische organisaties en individuele denkers en kunstenaars te blijven steunen. Tegelijkertijd vragen we hen, gezien de aard van de gebeurtenissen en in lijn met het beleid van vele andere Europese landen, om alle formele en institutionele samenwerkingen met de overheid in de Russische Federatie en Belarus, evenals de aan hen gelieerde culturele instellingen, op te schorten.

We blijven wel ruimte bieden aan individuele Russische en Belarussische kunstenaars in Nederland, om de verbindende kracht van kunst en cultuur te kunnen blijven benutten. Deze kracht bleek ook weer tijdens de landelijke actie «hArtforUkraine» die het culturele veld het afgelopen weekend organiseerde.

Het is belangrijk om juist in deze tijd goede contacten met onafhankelijke journalisten en kunstenaars in de Russische Federatie en Belarus te blijven onderhouden.

Velen vragen zich af hoe zij onafhankelijke journalisten en kunstenaars en journalisten in Oekraïne kunnen helpen in deze uiterst moeilijke tijden. En ook hoe zij onafhankelijke journalisten en kunstenaars in de Russische Federatie en in Belarus kunnen ondersteunen. Samen met het Nederlandse culturele veld willen we bekijken hoe we dergelijke initiatieven vorm kunnen geven.

Ook houden velen zich bezig met hoe we Oekraïense onafhankelijke journalisten en kunstenaars die in Nederland hun heil hebben gezocht, kunnen opvangen en ondersteunen. We zullen bezien hoe en op welke wijze de Nederlandse culturele en creatieve sector hieraan een bijdrage kan leveren.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
G. Uslu